

Bilingual edition Wydanie dwujęzyczne

The Labour Code

Kodeks pracy

Tłumaczenie

Agnieszka Jamróży

Opracowanie językowe

Nicholas Faulkner

Wydawnictwo C.H. Beck

The Labour Code

Kodeks pracy

Tłumaczenie / Translation

Agnieszka Jamróży

Opracowanie językowe / Language editor

Nicholas Faulkner

The Labour Code

Kodeks pracy

WYDAWNICTWO C.H. BECK
WARSZAWA 2010

Kodeks pracy

The Labour Code

Stan prawny: styczeń 2010 / Latest updating: January 2010

Ochrona praw autorskich: tłumaczenia tekstów ustawowych, jak również ich opracowania w ujednoliconej wersji, są chronione krajowym i międzynarodowym prawem autorskim. Ochrona ta dotyczy również pochodzących od Wydawnictwa tytułów artykułów oraz opracowania redakcyjnego.

Protection of copyright: translations of acts of law as well as the presentation of such acts in the form of consolidated texts are subject to domestic and international copyright protection. Also covered by the copyright protection are the files of articles inserted by the Publisher and editorial work.

Redaktor prowadzący: Aleksandra Kalinowska

Projekt okładki: Maryna Wiśniewska

Projekt layoutu: Jacek Bociąg, Editio

© Wydawnictwo C.H. Beck 2010

Wydawnictwo C.H. Beck Sp. z o.o.
ul. Bonifraterska 17, 00-203 Warszawa

Skład i łamanie: Editio, Pruszków

Druk i oprawa: Elpil, Siedlce

ISBN: 978-83-255-1209-5

Spis treści / Contents

Wstęp	VI
Foreword	VII
Kodeks pracy z dnia 26 czerwca 1974	2
The Labour Code of 26 June 1974	3
Ustawa z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników	303
Act on Particular Rules of Terminating Employment Relationships with Employees for Reasons Not Related to the Individual Employees Concerned of 13 March 2003	304

Wstęp

Niniejszy zbiór tłumaczeń zawiera nie tylko tekst ustawy – Kodeks pracy, ale również tekst ustawy o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników, zwanej w praktyce „ustawą o zwolnieniach grupowych”. Tekst Kodeksu pracy obejmuje nowelizacje z 2008 i 2009 roku poprawiające jakość wdrożenia dyrektywy europejskich dotyczących równego traktowania w zatrudnieniu oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, jak również nowelizację wprowadzającą szerokie przywileje dla pracowników związane z rodzicielstwem. Również ustawa o zwolnieniach grupowych obejmuje wszystkie nowelizacje, które weszły w życie do końca 2009 roku.

Tłumaczenia na język angielski aktualnych tekstów powyższych ustaw powstały na bazie doświadczeń w doradztwie w zakresie prawa pracy, przy uwzględnieniu specyfiki polskich instytucji prawa pracy. Będą one stanowić praktyczną pomoc przede wszystkim dla prawników obsługujących na co dzień przedsiębiorstwa z kapitałem zagranicznym. Mogą z nich korzystać również sami przedsiębiorcy posługujący się językiem angielskim w celu zrozumienia zawłości polskiego prawa pracy i ułożenia prawidłowych relacji z polskimi pracownikami. Publikacja może być też przydatna dla pracowników naukowych, urzędników państwowych i innych osób, które zajmują się zagadnieniami prawa pracy na forum międzynarodowym.

Agnieszka Jamroz
radca prawny

Warszawa, grudzień 2009

Foreword

This collection of translations includes not only the contents of the **Labour Code**, but also the contents of the **Act on Particular Rules of Terminating Employment Relationships with Employees for Reasons Not Related to the Individual Employees Concerned**, named in the legal practice as the “Act on Collective Redundancies”. The text of the Labour Code already comprises the amendments to this Code of 2008 and 2009, which have improved the quality of the implementation of the European directives concerning equal treatment in employment and the principles of health and safety at work, as well as an amendment introducing broad privileges for employees connected with parenthood. The accompanying Act on Collective Redundancies also incorporates all the amendments that have come into force up to 2009.

The English translations of the up-to-date texts of these acts have been made as a result of expertise in professional advising on labour law matters, considering the specific character of the Polish institutions of labour law. For the above, the translations can constitute a practical help predominantly for lawyers rendering everyday services in the scope of labour law for foreign-capital business. English-speaking businessmen may also benefit from this publication in order to better understand the entanglements of Polish labour law, and to arrange appropriate relations with their Polish employees. The publication can also be useful for research workers, civil servants and anyone else involved in labour law issues at an international level.

Agnieszka Jamróży
legal adviser

Warsaw, December 2009

Kodeks pracy

z dnia 26 czerwca 1974 r.
(Dz.U. Nr 24, poz. 141)

The Labour Code

of 26 June 1974
(J.L. 1974 No. 24, item 141)

Kodeks pracy

z dnia 26 czerwca 1974 r. (Dz.U. Nr 24, poz. 141)
tekst jednolity z dnia 23 grudnia 1997 r. (Dz.U. 1998 Nr 21, poz. 94)

(zm.: Dz.U. 1998 Nr 106, poz. 668, Nr 113, poz. 717; Dz.U. 1999 Nr 99, poz. 1152; Dz.U. 2000 Nr 19, poz. 239, Nr 43, poz. 489, Nr 107, poz. 1127, Nr 120, poz. 1268; Dz.U. 2001 Nr 11, poz. 84, Nr 28, poz. 301, Nr 52, poz. 538, Nr 99, poz. 1075, Nr 111, poz. 1194, Nr 123, poz. 1354, Nr 128, poz. 1405, Nr 154, poz. 1805; Dz.U. 2002 Nr 74, poz. 676, Nr 135, poz. 1146, Nr 196, poz. 1660, Nr 199, poz. 1673, Nr 200, poz. 1679; Dz.U. 2003 Nr 166, poz. 1608, Nr 213, poz. 2081; Dz.U. 2004 Nr 96, poz. 959, Nr 99, poz. 1001, Nr 120, poz. 1252, Nr 240, poz. 2407; Dz.U. 2005 Nr 10, poz. 71, Nr 68, poz. 610, Nr 86, poz. 732, Nr 167, poz. 1398; Dz.U. 2006 Nr 104, poz. 708, Nr 104, poz. 711, Nr 133, poz. 935, Nr 217, poz. 1587, Nr 221, poz. 1615; Dz.U. 2007 Nr 64, poz. 426 Nr 89, poz. 589 Nr 176, poz. 1239 Nr 181, poz. 1288 Nr 225, poz. 1672; Dz.U. 2008 Nr 93, poz. 586, Nr 116, poz. 740, Nr 223, poz. 1460, Nr 237, poz. 1654; Dz.U. 2009 Nr 6, poz. 33, Nr 98, poz. 817, Nr 99, poz. 825, Nr 115, poz. 958)

Spis treści

Dział pierwszy. Przepisy ogólne	1–21
Rozdział I. Przepisy wstępne	1–9 ¹
Rozdział II. Podstawowe zasady prawa pracy	10–18 ³
Rozdział IIa. Równe traktowanie w zatrudnieniu	18 ^{3a} –18 ^{3e}
Rozdział IIb. Nadzór i kontrola przestrzegania prawa pracy	18 ⁴ –18 ⁵
Rozdział III. (<i>skreślony</i>)	19–21
Dział drugi. Stosunek pracy	22–77
Rozdział I. Przepisy ogólne	22–24
Rozdział II. Umowa o pracę	25–67 ¹⁷
Oddział 1. Zawarcie umowy o pracę	25–29 ²
Oddział 2. Przepisy ogólne o rozwiązaniu umowy o pracę	30–31

The Labour Code

of 26 June 1974 (J.L. 1974 No. 24, item 141)
consolidated text of 23 December 1997 (J.L. 1998 No. 21, item 94)

(changes: J.L. 1998 No. 106, item 668, No. 113, item 717; J.L. 1999 No. 99, item 1152; J.L. 2000 No. 19, item 239, No. 43, item 489, No. 107, item 1127, No. 120, item 1268; J.L. 2001 No. 11, item 84, No. 28, item 301, No. 52, item 538, No. 99, item 1075, No. 111, item 1194, No. 123, item 1354, No. 128, item 1405, No. 154, item 1805; J.L. 2002 No. 74, item 676, No. 135, item 1146, No. 196, item 1660, No. 199, item 1673, No. 200, item 1679; J.L. 2003 No. 166, item 1608, No. 213, item 2081; J.L. 2004 No. 96, item 959, No. 99, item 1001, No. 120, item 1252, No. 240, item 2407; J.L. 2005 No. 10, item 71, No. 68, item 610, No. 86, item 732, No. 167, item 1398; J.L. 2006 No. 104, item 708, No. 104, item 711, No. 133, item 935, No. 217, item 1587, No. 221, item 1615; J.L. 2007 No. 64, item 426 No. 89, item 589 No. 176, item 1239 No. 181, item 1288 No. 225, item 1672; J.L. 2008 No. 93, item 586, No. 116, item 740, No. 223, item 1460, No. 237, item 1654; J.L. 2009 No. 6, item 33, No. 98, item 817, No. 99, item 825, No. 115, item 958)

Contents

Section One. General Provisions	1–21
Chapter I. Introductory provisions	1–9 ¹
Chapter II. Basic principles of labour law	10–18 ³
Chapter IIa. Equal treatment in employment	18 ^{3a} –18 ^{3c}
Chapter IIb. Supervision and control of observance of labour law	18 ⁴ –18 ⁵
Chapter III. (<i>deleted</i>)	19–21
Section Two. Employment Relationship	22–77
Chapter I. General provisions	22–24
Chapter II. The employment contract	25–67 ¹⁷
Part 1. Conclusion of an employment contract	25–29 ²
Part 2. General provisions on the termination of an employment contract	30–31

Oddział 3. Rozwiązanie umowy o pracę za wypowiedzeniem	32–43
Oddział 4. Uprawnienia pracownika w razie nieuzasadnionego lub niezgodnego z prawem wypowiedzenia umowy o pracę przez pracodawcę	44–51
Oddział 5. Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia	52–55
Oddział 6. Uprawnienia pracownika w razie niezgodnego z prawem rozwiązania przez pracodawcę umowy o pracę bez wypowiedzenia	56–61
Oddział 6a. Uprawnienia pracodawcy w razie nieuzasadnionego rozwiązania przez pracownika umowy o pracę bez wypowiedzenia	61–62
Oddział 7. Wygaśnięcie umowy o pracę	63–67
Rozdział IIa. Warunki zatrudnienia pracowników skierowanych do pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z państwa będącego członkiem Unii Europejskiej	67 ¹ –67 ⁴
Rozdział IIb. Zatrudnianie pracowników w formie telepracy	67 ⁵ –67 ¹⁷
Rozdział III. Stosunek pracy na podstawie powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę	68–77
Oddział 1. Stosunek pracy na podstawie powołania	68–72
Oddział 2. Stosunek pracy na podstawie wyboru	73–75
Oddział 3. Stosunek pracy na podstawie mianowania	76
Oddział 4. Stosunek pracy na podstawie spółdzielczej umowy o pracę	77
Dział trzeci. Wynagrodzenie za pracę i inne świadczenia	77 ¹ –93
Rozdział I. Ustalanie wynagrodzenia za pracę i innych świadczeń związanych z pracą	77 ¹ –77 ⁵
Rozdział Ia. Wynagrodzenie za pracę	78–83
Rozdział II. Ochrona wynagrodzenia za pracę	84–91
Rozdział III. Świadczenia przysługujące w okresie czasowej niezdolności do pracy	92
Rozdział IIIa. Odprawa rentowa lub emerytalna	92 ¹
Rozdział IV. Odprawa pośmiertna	93

Part 3. Termination of an employment contract with notice	32–43
Part 4. Rights of the employee in the case of an unjustified or unlawful termination of the employment contract by the employer ...	44–51
Part 5. Termination of an employment contract without notice	52–55
Part 6. The rights of the employee in the event of the unlawful termination of an employment contract without notice by the employer ...	56–61
Part 6a. The rights of an employer in the event of the unjustified termination of an employment contract without notice by the employee ...	61 ¹ –62
Part 7. The expiry of an employment contract	63–67
Chapter IIa. Employment conditions for employees delegated from a European Union Member State to work in the Republic of Poland	67 ¹ –67 ⁴
Chapter IIb. Employment in the form of telework	67 ⁵ –67 ¹⁷
Chapter III. Employment relationship on the basis of an appointment, an election, a nomination and a co-operative employment contract	68–77
Part 1. Employment relationship on the basis of an appointment	68–72
Part 2. Employment relationship on the basis of an election	73–75
Part 3. Employment relationship on the basis of a nomination	76
Part 4. Employment relationship on the basis of a co-operative employment contract	77
Section Three. Remuneration for Work and Other Benefits ..	77 ¹ –93
Chapter I. Determining remuneration for work and other work-related benefits	77 ¹ –77 ⁵
Chapter Ia. Remuneration for work	78–83
Chapter II. Protection of remuneration for work	84–91
Chapter III. Benefits due during a temporary incapacity to work	92
Chapter IIIa. Disability or retirement gratuity	92 ¹
Chapter IV. Bereavement payment	93

Dział czwarty. Obowiązki pracodawcy i pracownika	94–113 ¹
Rozdział I. Obowiązki pracodawcy	94–99
Rozdział II. Obowiązki pracownika	100–101
Rozdział IIa. Zakaz konkurencji	101 ¹ –101 ⁴
Rozdział III. Kwalifikacje zawodowe pracowników	102–103
Rozdział IV. Regulamin pracy	104–104 ⁴
Rozdział V. Nagrody i wyróżnienia	105–107
Rozdział VI. Odpowiedzialność porządkowa pracowników ..	108–113 ¹
Dział piąty. Odpowiedzialność materialna pracowników	114–127
Rozdział I. Odpowiedzialność pracownika za szkodę wyrządzoną pracodawcy	114–123
Rozdział II. Odpowiedzialność za mienie powierzone pracownikowi	124–127
Dział szósty. Czas pracy	128–151 ¹²
Rozdział I. Przepisy ogólne	128
Rozdział II. Normy i ogólny wymiar czasu pracy	129–131
Rozdział III. Okresy odpoczynku	132–134
Rozdział IV. Systemy i rozkłady czasu pracy	135–150
Rozdział V. Praca w godzinach nadliczbowych	151–151 ⁶
Rozdział VI. Praca w porze nocnej	151 ⁷ –151 ⁸
Rozdział VII. Praca w niedziele i święta	151 ⁹ –151 ¹²
Dział siódmy. Urlopy pracownicze	152–175
Rozdział I. Urlopy wypoczynkowe	152–173
Rozdział II. Urlopy bezpłatne	174–175
Dział ósmy. Uprawnienia pracowników związane z rodzicielstwem	176–189 ¹
Dział dziewiąty. Zatrudnianie młodocianych	190–206
Rozdział I. Przepisy ogólne	190–193
Rozdział II. Zawieranie i rozwiązywanie umów o pracę w celu przygotowania zawodowego	194–196
Rozdział III. Doksztalcanie	197–200
Rozdział IIIa. Zatrudnianie młodocianych w innym celu niż przygotowanie zawodowe	200 ¹ –200 ²
Rozdział IV. Szczególna ochrona zdrowia	201–204
Rozdział V. Urlopy wypoczynkowe	205
Rozdział VI. Rzemieślnicze przygotowanie zawodowe	206
Dział dziesiąty. Bezpieczeństwo i higiena pracy	207–237 ¹⁵
Rozdział I. Podstawowe obowiązki pracodawcy	207–209 ³

Contents

Section Four. Duties of the Employer and the Employee	94–113 ¹
Chapter I. Duties of the employer	94–99
Chapter II. Duties of an employee	100–101
Chapter IIIa. Prohibition on competition	101 ¹ –101 ⁴
Chapter III. Professional qualifications of employees	102–103
Chapter IV. Work regulations	104–104 ⁴
Chapter V. Rewards and distinctions	105–107
Chapter VI. Employees' liability for maintaining order	108–113 ¹
Section Five. Financial Liability of Employees	114–127
Chapter I. An employee's liability for a damage caused to an employer	114–123
Chapter II. Liability for items assigned to an employee	124–127
Section Six. Working Time	128–151 ¹²
Chapter I. General provisions	128
Chapter II. Standards and general length of working time	129–131
Chapter III. Periods of rest	132–134
Chapter IV. Systems and schedules of working time	135–150
Chapter V. Overtime work	151–151 ⁶
Chapter VI. Night time work	151 ⁷ –151 ⁸
Chapter VII. Work on Sundays and public holidays	151 ⁹ –151 ¹²
Section Seven. Employee Leave	152–175
Chapter I. Annual leave	152–173
Chapter II. Unpaid leave	174–175
Section Eight. The Rights of Employees in Relation to Parenthood	176–189 ¹
Section Nine. Employment of Young People	190–206
Chapter I. General provisions	190–193
Chapter II. Concluding and terminating employment contracts for vocational training	194–196
Chapter III. Supplementary education	197–200
Chapter IIIa. Employing young people for purposes other than vocational training	200 ¹ –200 ²
Chapter IV. Special health protection	201–204
Chapter V. Leave	205
Chapter VI. Craft worker training	206
Section Ten. Health and Safety at Work	207–237 ¹⁵
Chapter I. Basic duties of the employer	207–209 ³

Rozdział II.	Prawa i obowiązki pracownika	210–212
Rozdział III.	Obiekty budowlane i pomieszczenia pracy	213–214
Rozdział IV.	Maszyny i inne urządzenia techniczne	215–219
Rozdział V.	Czynniki oraz procesy pracy stwarzające szczególne zagrożenie dla zdrowia lub życia ..	220–225
Rozdział VI.	Profilaktyczna ochrona zdrowia	226–233
Rozdział VII.	Wypadki przy pracy i choroby zawodowe	234–237 ¹
Rozdział VIII.	Szkolenie	237 ² –237 ⁵
Rozdział IX.	Środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwiu robocze	237 ⁶ –237 ¹⁰
Rozdział X.	Służba bezpieczeństwa i higieny pracy	237 ¹¹
Rozdział XI.	Konsultacje w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz komisja bezpieczeństwa i higieny pracy	237 ^{11a} –237 ^{13a}
Rozdział XII.	Obowiązki organów sprawujących nadzór nad przedsiębiorstwami lub innymi jednostkami organizacyjnymi państwowymi albo samorządowymi	237 ¹⁴
Rozdział XIII.	Przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy dotyczące wykonywania prac w różnych gałęziach pracy	237 ¹⁵
Dział jedenasty.	Układy zbiorowe pracy	238–241 ³⁰
Rozdział I.	Przepisy ogólne	238–241 ¹³
Rozdział II.	Ponadzakładowy układ zbiorowy pracy	241 ¹⁴ –241 ²¹
Rozdział III.	Zakładowy układ zbiorowy pracy	241 ²² –241 ³⁰
Dział dwunasty.	Rozpatrywanie sporów o roszczenia ze stosunku pracy	242–280
Rozdział I.	Przepisy ogólne	242–243
Rozdział II.	Postępowanie pojednawcze	244–261
Rozdział III.	Sądy pracy	262–280
Dział trzynasty.	Odpowiedzialność za wykroczenia przeciwko prawom pracownika	281–290 ¹
Rozdział II.	(<i>skreślony</i>)	284–290 ¹
Dział czternasty.	Przedawnienie roszczeń	291–295
Dział czternasty A.	(<i>uchylony</i>)	295 ¹ –295 ²
Dział piętnasty.	Przepisy końcowe	296–305
Odnosnik 1		

Chapter II.	Rights and duties of an employee	210–212
Chapter III.	Buildings and working premises	213–214
Chapter IV.	Machines and other technical devices	215–219
Chapter V.	Factors and processes of work that create particular threats to health and life	220–225
Chapter VI.	Preventative health protection	226–233
Chapter VII.	Accidents at work and occupational diseases	234–237 ¹
Chapter VIII.	Training	237 ² –237 ⁵
Chapter IX.	Measures of individual protection and working clothing and shoes	237 ⁶ –237 ¹⁰
Chapter X.	The service for health and safety at work . . .	237 ¹¹
Chapter XI.	Consultations on health and safety at work and the health and safety at work commission	237 ^{11a} –237 ^{13a}
Chapter XII.	Obligations of bodies executing supervision over enterprises or other state or local government units	237 ¹⁴
Chapter XIII.	Provisions on health and safety at work concerning the performance of work in various branches of work	237 ¹⁵
Section Eleven.	Collective Labour Agreements	238–241 ³⁰
Chapter I.	General provisions	238–241 ¹³
Chapter II.	A multi-enterprise collective labour agreement	241 ¹⁴ –241 ²¹
Chapter III.	Enterprise collective labour agreements	241 ²² –241 ³⁰
Section Twelve.	Deciding on Disputes Related to Claims Arising from Employment Relationships	242–280
Chapter I.	General provisions	242–243
Chapter II.	Conciliation proceedings	244–261
Chapter III.	Labour courts	262–280
Section Thirteen.	Responsibility for Offences Against the Rights of an Employee	281–290 ¹
Chapter II.	<i>(deleted)</i>	284–290 ¹
Section Fourteen.	Limitation of Claims	291–295
Section Fourteen A.	<i>(abrogated)</i>	295 ¹ –295 ²
Section Fifteen.	Final Provisions	296–305
Footnote 1		

Dział pierwszy. Przepisy ogólne

Rozdział I. Przepisy wstępne

Artykuł 1

Przedmiot regulacji

Kodeks pracy określa prawa i obowiązki pracowników i pracodawców.

Artykuł 2

Pojęcie pracownika

Pracownikiem jest osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania lub spółdzielczej umowy o pracę.

Artykuł 3

Pojęcie pracodawcy

Pracodawcą jest jednostka organizacyjna, choćby nie posiadała osobowości prawnej, a także osoba fizyczna, jeżeli zatrudniają one pracowników.

Artykuł 3¹

Podmiot dokonujący czynności z zakresu prawa pracy

§ 1. Za pracodawcę będącego jednostką organizacyjną czynności w sprawach z zakresu prawa pracy dokonuje osoba lub organ zarządzający tą jednostką albo inna wyznaczona do tego osoba.

§ 2. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do pracodawcy będącego osobą fizyczną, jeżeli nie dokonuje on osobiście czynności, o których mowa w tym przepisie.

Artykuł 4

(skreślony)

Artykuł 5

Pragmatyki służbowe – pierwszeństwo stosowania

Jeżeli stosunek pracy określonej kategorii pracowników regulują przepisy szczególne, przepisy kodeksu stosuje się w zakresie nie uregulowanym tymi przepisami.

Artykuł 6

Zakres jurysdykcji krajowej

§ 1. Stosunek pracy między obywatelem polskim a polskim przedstawicielstwem, misją lub inną placówką za granicą podlega przepisom kodeksu.

§ 2. Stosunek pracy między obywatelem polskim a przedstawicielstwem, misją albo inną placówką państwa obcego lub instytucji międzynarodowej, działającymi na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, podlega przepisom kodeksu, jeżeli umowy, układy lub porozumienia międzynarodowe nie stanowią inaczej.